

Goigs en
lloança de la
Mare de Déu de
l'Om Venerada
en la Seva Pròpia
Capella, dins
el Terme

Parroquial de
Montiró
Arxiprestat de
Torroella de
Montgrí, Bisbat
de Girona

Del Cel Reina titulada
sempre heu estat per tothom :
Sigueu la nostra advocada,
Santa Maria de l'Om.

Essent Filla de Déu Pare
i Esposa de l'Esperit Sant,
de l'etern Fill fóreu Mare,
Verge molt pura quedant ;
per Déu fóreu destinada
a ser-nos guia i consol.

La vostra imatge sagrada,
en aquest lloc on Vós sou,
sota d'un om fou trobada,
descoberta per un bou ;
la boera és premiada,
muda abans, parlà aquell jorn.

De llavors sou proclamada
de la comarca Patrona,
per fer parlar la fillada
com advocada us pregona :
dels pares sou venerada,
agraïts dels vostres dons.

De Cabanes una muda,
Daluaire anomenada,
amb sos pares us saluda
de parlar per Vós dotada ;
dels metges desenganyada
vingué a Vós, consol del món.

Un acta notarial
dóna fe d'aquest miracle,
posant eficaç obstacle
a tot dubte racional :
meravella tan provada
la pregonava tothom.

Moltes gràcies obteñiu
als devots que en Vós confien,
si esposos són que us estimen,
de pau i joia els ompliu :
els doneu bona fillada
que invoca vostre sant nom.

Us supliquem, gran Senyora,
junts Montiró i Pelacals,
que l'Empordà que us adora
el deslliureu dels seus mals :
allunyeu les pedregades,
pestes, llamps i altres assots.

Doneu consol al qui plora,
remei segur al malaltís
i guieu-nos fins a l'hora
d'arribar al Paradís :
a Vós, Verge Immaculada,
ens consagrem fills, com som.

Adéu-siau, Verge adorada,
guia i consol per tothom.
Sigueu la nostra advocada,
Santa Maria de l'Om.

Vj. *Cra pro nobis, Sancta Dei Génitrix.*

R/ *Ut digni efficiámur promissionibus Christi*

OREMUS: *Concede nos fámulos tuos, quæsumus Dómine Deus, perpétua mentis et córporis sanitate gaudere, et gl'riosa Beátæ Mariæ semper Virginis intercessióne, a præsenti libereári tristitia, et ætérna pérfrui lætítia. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.*

Del Cel Rei-na ti-tu - la-da sou i se-reu per tot-hom: Si-
gueu-la nos-tra advo-ca-da, Ver-ge Ma-ri-a de l'Om Es-sent-fi-lla
de Déu Pa-re i Es-po-sa de l'Es-prit Sant, de l'E-tern Fill fo-reu
Ma-re, Ver-ge molt pu-ra que-dant; per Déu fo-reu des-ti-na-da a é-s-ser-nos guia i con-sol

LA MARE DE DEU DE L'OM

A la memòria del meu estimat pare D. Joan Farrarós Puig (e. p. d.), que durant la seva infantesa es proatrà tantes vegades als peus de la imatge de la Mare de Déu de l'Om, i de llavis del qual vaig sentir per primera vegada la narració del seu meravellós trobament.

El primer testimoni escrit que ens fa conèixer la Mare de Déu de l'Om és el necrologi del monestir de Santa Maria de Vilabertran, en la nota que registra l'òbit del bisbe de Girona, Berenguer Wifrea (1051-1093), que va fer donació de l'església de Santa Maria de l'Om al dit monestir (1). Aquesta donació va ésser confirmada pel Papa Alexandre III, en butlla datada l'any 1176.

Amb la protecció dels Abats de Vilabertran, la humil església de Santa Maria de l'Om, arriba a ésser Priorat de l'esmentat monestir empordanès. (2)

Al segle XIV era parròquia de Pelacals, si bé sufragània de Montiró.

L'any 1442, el bisbe Bernat de Pau concedeix indulgències a tots els fidels que d'una manera o altra ajudin a les obres del temple que en dita concessió es diu estar situat «en el terme del castells de Pelacals», i se l'anomena «l'església de Santa Maria de Çatom, construïda des d'antiquíssims temps, lo qual degut als prodigis amb què l'afavoreix la Verge, és visitada per molts fidels, i és honoríficament honrada tots els dissabtes, dia e nit.» (3)

El text que acabem de transcriure, així com el fet de millorar el temple, són bons testimonis de l'esplendor assolit en el culte a la Mare de Déu de l'Om, en el segle XV.

L'origen de la imatge de la Mare de Déu de l'Om es basa, com en tantes de les venerades en la nostra terra, en la tradició local transmesa de generació en generació. Els naturals del país l'expliquen així:

En la propietat del terme de Ventalló (4) coneguda per Can Perramon (5) tenien llogada una minyona muda, la principal ocupació de la qual era pasturar el bestiar de la casa. Cert dia, en què es trobava en un paratge de Pelacals, nota la falta d'un bou i per més que tingué cura de trobar-lo, no va aconseguir-ho. Mentre plena d'angoixa buscava afanosament per un bosc de gran frondositat, implorant l'ajuda del Cel, veié a la soca d'un gros om una imatge de la Verge, la qual, amb paraula dolça, li digué que no calia que busqués més el bou, puix que ja estava al seu lloc.

Plena de confiança, tal com ho és la fe senzilla, adreçà els seus passos vers la casa dels seus pares, i en arribar-hi, comprovà, plena de joia, que el bou estava mansament de cara a la menjadora, ocupant el seu lloc al estable, i, sentint que la llengua se li destrabava, començà d'explicar, als qui emocionats i admirats l'escoltaven, els fets extraordinaris de que acabava d'ésser protagonista.

Admirats els amos i tots els altres habitants de Can Perramon, no tant del que deia la nena com del prodigi patent de l'ús de la paraula concedit a la pastoreta que ells sabien muda de naixença, encaminaren llurs passos vers el lloc de la meravellosa invenció, i allí trobaren la imatge de Maria, dreta, amb el seu diví Fill als braços.

Ple d'emocionada pietat, l'amo de Can Perramon agafà devotament la imatge i la portà a la masia, on va estar fins que, acabada la capella construïda en el precís lloc de la troballa, va ésser-hi solemnement conduïda i col·locada en el seu altar major, des d'on es dignà concedir gràcies i favors en abundor, i fins i tot algun miracle, per espai de llargs anys.

L'any 1605 l'equivocada pietat d'un devot de la Mare de Déu va fer-li construir una altra imatge nova que, beneïda pel bisbe de Girona, D. Arévalo de Zuavo, el dia 7 d'Agost de dit any, desplaçà del seu lloc la primitiva, que passà a un dels altars laterals.

En el mes de juliol de l'any 1936, de tan trista recordança per al nostre poble, gent forastera es presentà davant l'ermita amb un camió, en el qual carregaren les imatges i objectes del culte que van trobar, aplega de records i objectes d'art que la pietat agrada dels fidels havia reunit en ofrena a la Verge, sense que mai més s'hagi tingut notícies de les dues imatges de la Mare de Déu de l'Om.

La fe, que és més forta que les violències dels homes i més duradora que els segles, segueix arrelada en el cor del nostre poble, i avui, com en el segle IX i com ho serà en els segles venidors, la Mare de Déu de l'Om és venerada en una altra pietosa imatge que, com a monument de llur pietat mariana, han costejat els seus devots.

El poble de Pelacals la té per patrona, i cada any li dedica solemnes cultes el dia 15 d'Agost, en què l'Església celebra l'Assumpció de la Verge al Cel.

RAFAEL FARRARÓS PUIG

(1) «A vintisis de decembre morí Berenguer, bisbe de Girona, qui va donar a l'Església de Sta. Maria i al Abat de Vilabertran l'Església de Sta. Maria de l'Om, l'Església de Sant Martí de Masarach, i l'Església de Sant Cebrià, de Mellet.» Necrologi del Monestir de Sta. Maria de Vilabertran. En Miquel Golobardes Vila el publica en llatí i castellà en el seu llibre: «El Monasterio de Santa Maria de Vilabertran.» pp. 116 a 125.

(2) A vintivuit d'octubre de l'any del Sanyor 1260 morí Raimond de Solana, Prior de l'Om.» Id. Id.

(3) Text citat per Mn. Lluís G. Constans, M. D. en «Girona, Bisbat Marià». Barcelona, 1954. pàg. 179.

(4) Pelacals és una de les cinc parròquies que constitueixen el terme municipal de Ventalló, poble gironí de la comarca de l'Alt Empordà.

(5) En el segle XVII, aquesta casa era coneguda per Mas Perramon del Taronger, per tenir un d'aquests arbres davant del portal d'entrada i, a més, per diferenciar-la d'una altra casa Perramon que tenia molt propera.

BIBLIOGRAFIA. — Narcís Camós, O. P., «Jardín de Maria plantado en el Principado de Cataluña.» Barcelona, 1949.

Joaquín Pla Cargol, «Tradiciones, Santuarios y Tipismo de las Comarcas Gerundenses.» Girona-Madrid, 1947.

Lluís G. Constans, M. D., «Girona Bisbat Marià. Història, Art, Pietat, Folklore.» Barcelona, 1954.

Joaquim Botet i Sisó, «Geografia General de Catalunya.» Província de Girona, Barcelona (s. a.)

